

Выходить во Львовъ ще Вторника, Четверга и Суботы...

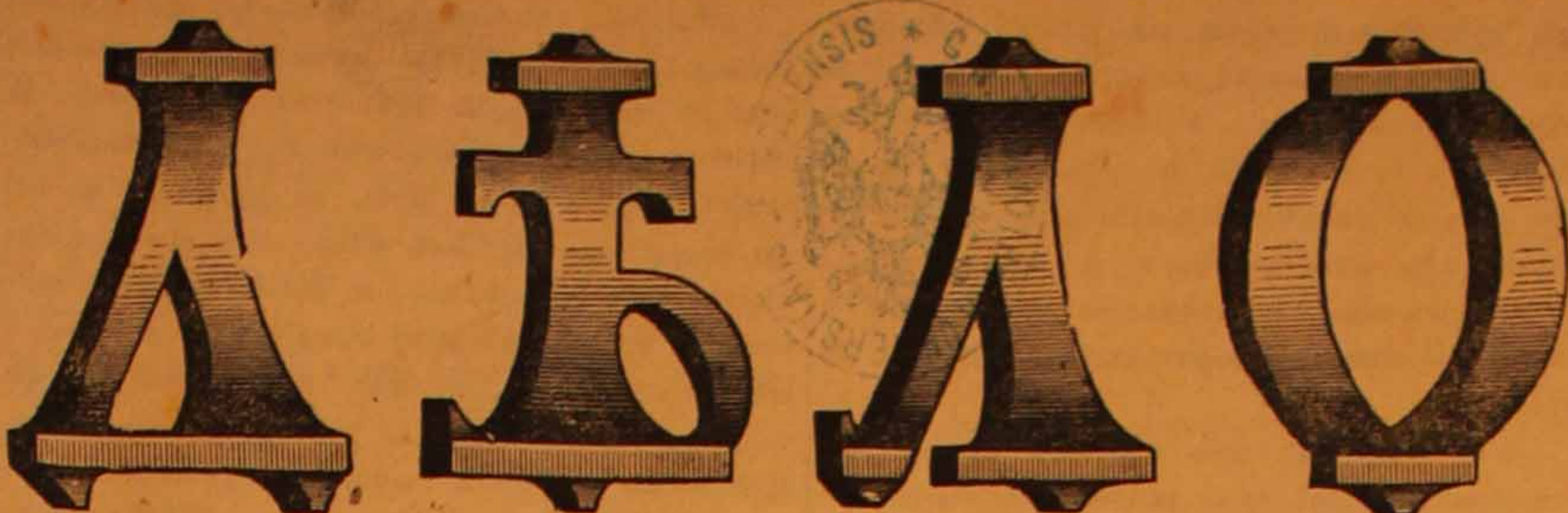

Table of subscription rates for 'Диво' and 'Библиотека' in Russia and Galicia.

Съ днемъ 1 (13) сѣчня 1884 розпочали мы пятый рокъ издаванія Дѣла.

Катастрофа банку селяньского.

Крики розуки проносятся по всей польской прасѣ: кредитъ краевый угроженный, доля 36.000 (иной вновь кажутъ 40.000) селянъ угрожена, 200.000 людей станутся жебраками.

Розгляньмося по трохи въ статутахъ банку, а може прояснятся намъ деякія причины катастрофы, пояснителя ситуація тепершьяна для селянь-довжниківъ.

и скільки могли завинити самі довжники... селяне, що нині банкъ упадає, що кредитъ краевый наражений, що 40.000 селянамъ грозитъ руина.

вѣты можнъ стягати въ одинь). Члены (отже и все довжники) банку ручать солидарно: 1. все (въ цѣломъ краю) за зобовязаня, котры банкъ на себе принявъ.

пекуча то провія, що въ статутахъ банку говорится мѣжь прочимъ, що фонды резервоы могутъ такожъ бути ужиты на удержанье и закладанье шкѣль рѣльничихъ.

Листы зъ Полтавщины.

Повторѣкъ на обширѣ Полтавщины зъоравано и засѣяно такимъ зерномъ, що иде на їду людамъ, 1.800.000 десятинъ землѣ.

на 2 миліоны рубльвъ) и те, що показано зыскомъ, можна сказати — вырвано зъ голодныхъ народныхъ ротѣвъ: разъ тыхъ ротѣвъ, що ихъ голодь и недѣля примусили ити на зарѣботки.

щѣбъ вы нихъ могли собѣ добути зарѣботки сто тысячь голодныхъ ротѣвъ! Все чисто фабричнй, заводскй и иншй промыслы въ Полтавщинѣ рокъ за рокомъ падають.

поступъ, що число потрѣбныхъ робочихъ рукъ теперь иде на половину меньше и тогда оно розходилося на 700 винницъ, недалеко ътъ свои хаты, а теперь на 70, такъ что робочому зъ-далека не нарочно и работи.

краю, так и начальник автономии, — п. наместник и п. маршалок, — и хоть оба они удавались сейчас аж до Вѣдья съ представлениемъ до центрального правительства, то все же рѣшающій вѣдѣнскій сѣры держался якое дивно резервировано; правительство готово было помочи грѣшми, але только въ формѣ добре обеспеченой позички, на чій небудь рахунокъ, кобы лишь съ достаточною порукою; о заемозѣ для банку правительство не хотѣло чути, хочъ польска праса на се нарѣкала и пригадувала, якъ то по 1873-роковомъ краху ухваловалась миліоны на „савацію“ рѣжнихъ скрахованыхъ (переважно нѣмецкихъ) институцій. Розумѣясь, що запомага мусѣла бы бути ухвалена радою державною и не було бы при томъ обдѣшло безъ безавгладной критики жидовско-ѡрменско-польскои институцій, а правительство мае прецѣ ажъ въ надто доброй памяти всякі левдербанковій и трансверсальной сѣры. Мусимъ однакожь тымъ, котрі вызвали правительство до „ратована“ кредиту краю и селянъ, замѣтити, що остаточное грошѣ выдані на ратунокъ, чи то въ краевыхъ чи державныхъ фондѣвъ, заплатили бы въ переважнѣй части самі же селяне, только що въ формѣ податку.

Такъ отже правительство отцуралось; лишилися краевій сѣры. Такъ що жъ, ту вновь показався сукъ: нѣкто не знаетъ, якій властиво показеся дефицитъ въ рахункахъ банку. П. маршалокъ Зыбликевичъ одѣнивъ бувъ въ-разу той дефицитъ на 1/2 миліона и задумавъ бувъ мабутъ въ той способъ поради банкови, чтобы все его претенсіи перенести на банкъ краевій; заравомъ бувъ бы банкъ краевій принявъ на себе обовязки рустик. банку супротивъ властителейъ его листѣвъ довжнихъ, въ той звѣнной формѣ, що листы тѣ звѣнились бы на инші, съ отсотками зам. 6 — по 4 або 4 1/2 отъ ста, и съ продовженымъ речинцемъ амортизаціи. Отъ, и такъ сей банкъ „краевій“ — доси якое властиво безъ... ваята; хочъ безперечно не менше „краевіи“ потрібной, якъ децентрализація и обгрома кгаюва и Масіегъ... на народовой цѣли. Може ще й думалось п. маршалкови, що банкъ народовой уратуе не только кредитъ и гоноръ... народовой, але ще и самъ несогѣрше при томъ заробитъ. Але гарні мрѣѣ швидко розвѣлялись; дефицитъ показався бѣльшій, властиво „неизгладимый“; нынѣ говорятъ вже о 2 миліонахъ! П. наместникъ удався ще до банковъ гипотечного и кредитного, але и сѣ не хотѣли здоровой головы

пѣдъ рустикальне евангеліе класти та приймати на себе неизгладимыхъ „активностей“ и пассивностей руст. банку. Умыли руки и банкъ краевій, и гипотечный и кредитный. Почались нарады, анкеты, комитеты, — а все за инициативною патриотичного п. наместника... Банкъ тымчасомъ ратуванъ позичками, а вконецъ скликавъ генеральный аббръ (на 23 лютого).

Але отъ стало вже вовсѣмъ круто. Въ руст. банку можна було такожъ локувати капиталы на асигнаты; такихъ асигнать выдавъ банкъ на бѣльше якъ 3/4 миліона. Та се бѣда, що такі асигнаты треба за выповѣдженемъ выплачувати. Отже съ купонами платными на 1 сѣчня с. р. и съ выловаными листами довжными двѣ собѣ банкъ якое (при помочи позичокъ) раду, але выповѣджені асигнаты добила его. Грошей не було, позичити на адогадъ буряковъ нѣкто не хотѣвъ, а ту треба платити. Настала фаза невыплатности; стався неминуцій конкурсъ, котрого такожъ гденкй неваспокоеній интересанты стали домогаться.

Виравѣ теперь читаемо въ польскихъ гаетахъ, що въ правничихъ кружкахъ и мѣрдайныхъ сферахъ переважила думка, що щѣ до руст. банку конкурсъ невозможный, позаякъ банкъ заснованый въ часѣ, коли догачныхъ законныхъ установъ ще не було. На се мы только сконстатуемо, що арт. 97 статутѣвъ банку предвиджуе конкурсъ. Що жъ дѣяти? П. наместникъ скликавъ пп. совѣтниковъ на раду и пр. и пр., и рѣшено: розвязати банкъ! Кураторомъ банку именованый адв. дръ Мархвицкій, и сѣ обнявъ отъ вчера весь зарядъ банку, отобравъ при судовій асистенціи все книги банковій. Отже теперь на мѣсце банку став его кураторъ, на котрого все функціи дирекціи переходять, и котрый въ porozумѣніи съ кураторомъ листѣвъ довжнихъ переведе чинъ погребенія банку. Чувомъ голоса, що при конкурсъ були бѣ конечні значні кошту судові; намъ здаеся, що и такъ безъ значныхъ коштувъ не обдѣсь, а вже рѣвночасно чувомъ о значныхъ ремунаціяхъ для евентуальныхъ ликвидаторѣвъ. Толькожь правда, конкурсъ — то дорога судова, доходженя, слѣдства... А ту треба ратувати селянъ...

Яко причина розвязанія подаеся переступлене статутѣвъ; чи се переступлене буде предметомъ розслѣдовъ свѣтлой ц. к. прокуратуріи, чи нѣ?! На се просимо рѣшучою отповѣди! Ту иде о великіи сумы, легкомысно администрованій, о кредитъ краю, о майно селянъ! Хотемо знати, кто виновинъ.

хиряв та слабосилі. А заводы кѣнскій трохи не вовсѣмъ зникли...

Теперь черга за тютюномъ. Поваторѣчный законъ про активъ въ тютюну наложивъ руку и на се дѣло; дѣломъ отбивъ его въ руки дѣтей Израиля, варшавскихъ, рижскихъ и москвскихъ, скупщакѣвъ-кулакѣвъ. Поваторѣкъ въ дѣлѣ Полтавщинѣ зобрано було тютюну бѣльше вѣжъ на миліонъ карбов., цѣна стояла добра, — а слѣдомъ за новымъ закономъ цѣна на тютюнъ упала бѣльше вѣжъ въ двое! Той самый скупщикъ-жидъ що поваторѣкъ купуванъ у селянъ въ роменскому повѣтѣ по 1 руб. 75 коп., торѣкъ на силу давъ по 60—70 коп. за пудъ (пудъ = 40 фунтовъ)! Отъ вы и уважайте, скѣлко то втераютъ на одному тютюнѣ селяне, и якъ добре, дякуючи новому закону, нагрѣють руки жида и инчі скупщакѣ-кулаки.

Коли въ остатныхъ фабричныхъ и заводскихъ промыслахъ мы загадаемо ще про цукернѣ та про круподернѣ, дакъ нѣ про що и говорить! На всехъ 864 заводахъ и фабрикахъ добыты ихъ только за одинъ 1882 рѣкъ поменшали о 650.000 карбов. Уже одного сего досытъ, чтобы читатель зрозумѣвъ, що невеликого хлѣба дають въ Полтавщинѣ рабочему людови фабрики и заводы; и чтобы картина была ще яснѣйша, додамъ, що все полтавскій заводы и фабрики потребуютъ рѣчно не бѣльше 6200 рабочихъ обохъ половъ... Тамъ, де всехъ жителей побѣрети миліона, де повтора ста тысячъ ротѣвъ просить хлѣба и работы, тамъ задоволенне роботою 6200 душъ столько мае ваги, скѣлко крапли воды, влита въ Днѣпро!

Отъ тымъ то народъ и выселяется въ чужину; дома нѣ хлѣба у него, нѣ работы. Переселенне — се дѣло не нове для Полтавщины; только торѣкъ оно дѣйшло до того развоу, що высшій урядъ мусѣвъ завернути переселенцѣвъ: однихъ въ Харкова, другихъ въ

Москвы, а инчихъ ажъ въ Нижнего Новгороду и равомъ съ тымъ забронити саме переселенне. Емиграція скрѣвъ на свѣтѣ есть великое зло, якъ задля самыхъ эмигрантѣвъ такъ и задля краю, въ котрого люде эмигрують. Европа хочъ и доволѣ думала про эмиграцію, але ще й доси нѣчого не пригадала, чтобы выкоренити сю народно-экономичну болячку. Все жъ таки въ Европѣ завели люде сяку-таку помѣчь и организацію эмиграціи; але и тамъ переселенцѣ такъ бѣдуютъ, що ихъ смѣло можна назвати великомучениками, жертвами, котрі неповинно отповѣдаютъ собою, покутуютъ чужій грѣхъ и неурядки громадско-экономичного строу.

Коли такъ въ Европѣ стоитъ неупорядковано дѣло эмиграція, дакъ що жъ сказати про полтавску эмиграцію? Би можна хиба прирѣвнати до тыхъ старовѣрѣвъ, що самі себе палили на огнищахъ. Та, не змѣгши вытерпѣти утисковъ за вѣру, палили себе на огни; нашій новій мученики, не выносячи мукъ нужды и голоду, идутъ за тысячѣ миль, не значы самі куды; идутъ на вѣрну смерть. Але при такому порѣвнанні мы найдемо и великую рѣжницю: муки старовѣрѣвъ на огни кончилися — куды швидше, вѣжъ муки переселенцѣвъ въ Полтавщинѣ отъ голоду, холоду и недугѣвъ и въ дорогахъ и тамъ, куды они занесутъ свои кѣстки. Старовѣры умираючи утѣшали себе великою надѣєю на те, що за такіи муки на земли — ихъ жеде велика нагорода на небѣ, ихъ жеде царство небесне. Полтавскій же эмигранты не мають нѣякои надѣи. Нехай же звѣряя теперь самъ читатель, якъ то муки треба вытерпѣти, чтобы знятисъ съ семьею въ рѣдного батьковского кубла и йти въ свѣтъ за очи, ити пѣшки тысячѣ миль, переносючи холоды и всяку негодю, ити безъ шага за душею, годуючисъ усю дорогомъ тымъ, що выпросять пѣдъ ѡкнами „ради Христа прохожому!“... (Конецъ буде.) Семеновъ Жуковъ.

Мы вже сказали, що сякъ чи такъ, а селяне-довжники будуть мусѣли все, що-йно буде въ нихъ можна стягнути, заплатити. И дѣйстно, „Gaz. Nar.“ и „Dzien. Pol.“ вже напоминають довжниковѣвъ, чтобы не дивились на се, що банку вже на дѣлѣ нема, але чтобы платили, точно платили, dla łatwiejszego rozwikłania sprawy, grożącej ruiną tysięcy włościan... Ще одно цѣкаве. „Gaz. Nar.“ говорючи о поручѣ членѣвъ банку каже, що удѣлы (à 5 вр., о котрыхъ мы говорили выше) выносятся въ заг. сумѣ 600.000 вр.; а позаякъ члены банку (отже и довжники) ручатъ и удѣлами и 5-кратною сумою удѣловъ, то мусѣли бы włościanie заплатити евентуально о 3.000.000 бѣльше. Але придивѣмся сему бѣльше. Припустѣмъ, що загроженыхъ селянъ есть 40.000. Отже тыхъ 40.000, будучихъ членами банку, вложили равомъ удѣловъ 5 × 40.000 = 200.000 вр.; а дежъ 600.000? Та ба; удѣлы вкладали не лишь селяне, але и паны-спекуланты, на выскѣт, и въ отти то взялось о 400.000 вр. бѣльше; бо жъ членами банку могли бути и не-довжники. Селяне-довжники и такъ перетяженій самымъ довгомъ и отсотками, а бѣльше, якъ мають, чейже въ нихъ нѣкто не въ силѣ вяти! Нинс illae lacrime. А вже селянамъ вовсѣмъ а вовсѣмъ рѣвнодушно, кому заплатятъ, або кто ихъ элицитуе, чи комисія ликвидацийна, чи самъ б. п. банкъ. Рѣвнодушно имъ и се, чи и колько стратятъ властителейъ листѣвъ довжнихъ. То певне, що досытъ они на сей банкъ свои працѣ вложили.

Ярко свѣтло кидавъ на „акцію ратунокъ“ ще и „синдикатъ“, котрый сими днями „при соучастии фаховыхъ финансовыхъ силъ и najcelniejszych z obywatelstwa naszego“ завязався; председателемъ его есть кн. Сапѣга, секретаремъ п. дръ А. Згурекій, директоръ банку краевого. Мае сей синдикатъ бути родомъ посередника при ликвидациіи межъ довжниками и вѣрителями банку. Уже дивлячисъ на все то, каждый готовъ присягою ствердити щирѣсть и сердечность hierarchii społecznej для загроженыхъ сѣрковъ, (котрі ще й самі провинились своій бѣдѣ!)... Та ще вовсѣмъ безъ якои небудь заплаты, — чисте якъ слеза officium boni viri! Мы дуже цѣкавіи на дѣяльність сего синдикату.

(Конецъ буде.)

Въ оборонѣ чести.

Кому въ читателѣвъ „Дѣла“ невѣстна тая трагично-комична роля, яку отогравъ п. Панталеймонъ Кулѣшь передъ двома роками въ Галичинѣ? Читателямъ „Дѣла“ она наилучше вѣстна, бо „Дѣло“ слѣдливо якъ наилучнѣйше за шкодливою дѣяльностью Кулѣша въ Галичинѣ, каждый крокъ его публичного выступленія разбирало критично и безпощадно въ становища рускои идеи народной. — „Дѣло“ все перше осуждало Кулѣша почавши отъ первого его выступленія съ „Хутѣрною Поевією“ и „Крашанкою“ а скончавши на его замыселѣ выдавати спѣльно съ звѣстнымъ п. Ивановомъ Емилиановичемъ Левицкимъ, бывшимъ секретаремъ „тов. им. Качковского“, газету украинску за польскій грошѣ пѣдъ заг. „Хутѣръ“. Въ рѣчнику „Дѣла“ въ 1882 р. читателѣ нашій найдутъ цѣлый рядъ статей, выфреныхъ противъ Кулѣша за его злощастнѣ, безамыатнѣй починавья въ Галичинѣ (чч. 25, 26, 27, 37, и пр.). Такіи жъ саміи статьи засуждуючі Кулѣша найдутъ нашій читателѣ и въ другихъ русскихъ часописяхъ сучасныхъ, въ „Зорѣ“, „Зеркалѣ“ и пр. Кулѣшь бувъ нами вовсѣмъ сокрушенный, — и, що важнѣйше, бувъ вовсѣмъ обезоруженый. Мы знали, что анѣ „Хутѣрна Поевія“, анѣ „Крашанка“, анѣ „Хутѣръ“ не найдутъ отгону въ галицко-русской публициности, — и мы були увѣреніи, что грошѣ, якій дадутъ ему польскій магнаты и шовинисты, щевнутъ безслѣдно, мовъ та мрака на яснѣмъ сонци. Впрочемъ Кулѣшь, якъ вѣстно, не выдержавъ до конца свои роли. Выфхавши въ Львова до Вѣдья онъ выдавъ тамъ брошуру пѣдъ заг. Die Vergewaltigung der Basiliener durch die Jesuiten, брошуру, котра дуже не на руку була тогда полякамъ и котру прокуратурія вѣдѣнска сконфискувала. Що бѣльше, Кулѣшь показався навѣтъ несподѣвано завязатымъ супротивъ Поляковѣвъ, бо по сконфискованю его брошуры у Вѣдни, онъ бажавъ ви конце напечатати въ Нѣмеччинѣ, але Поляки и Гауиты постарались вже о тое, что нѣяка фирма не сгоѣла дати накладу, — и тогда то Кулѣшь заплытъ саркастично въ одной российской гаетѣ: „Де властиво кѣн-

читея Авія?“... Яка була причина такъ нагло звѣны Кулѣша по выфѣдѣ въ Львова, намъ навѣрно не было звѣстно, бо въ Русинѣвъ гурпучихся коло нашихъ народныхъ часописей и товариствъ съ Кулѣшемъ вѣкто не живъ анѣ не переписуванъ; вѣстно прецѣ, що Кулѣшь не ваявился навѣтъ приѣти на музыкальнѣй вечеръ въ память рокованъ смерти Тараса Шевченка, обаявляючисъ демонстраціи противъ себе въ стороны Русинѣвъ, устроивавшихъ вечеръ. Польскій гаеты поднесли були прецѣ тогда крикъ, что Русины отъ „Просвѣты“ и „Дѣла“ выклалли Кулѣша и аборонили ему вступу на вечеръ въ память Шевченка! Се наводимо для того, чтобы показать, что мы не мали съ Кулѣшемъ нѣякихъ вношенъ, навѣтъ чисто личныхъ, — отже и не могли знати: съ кимъ именно въ Поляковѣвъ онъ веде переговоры и якъ, кто у него бувае, что говорить, чому онъ выфхавъ до Вѣдья и для чого тамъ наравъ звѣнился? Мы судили и осудили Кулѣша по дѣламъ его, а до мусѣ слей его, до приватныхъ размовъ въ чотырохъ стѣнахъ хаты его мы не мали доступу, — впрочѣмъ мы и не старались о тое. На шпѣгованне, на подступне вдиранне въ чужую душу и въ чуже домашне огнище — мы неспособнѣи!

Нынѣ жъ бачимо, что звайшлися прецѣ такіи люде, що въ „Варшавскомъ Дневнику“ и въ „Нов. Проломѣ“ высѣвали все и найтайнѣйшіи мысли и поступки Кулѣша, — очевидно были его найсердечнѣйшими друзьями и повѣрниками. Дописователь „Варш. Дневника“ знае, что Кулѣшь ваявдавъ на друкарню и на газету отъ кн. Юрія Чартгорийского 14.000 вр. въ фондѣвъ „Oświaty Narodowej“, отъ кн. Ад. Сапѣги 6.000 вр. на першій рѣкъ, а въ прочихъ рокахъ по 4.000 вр., что конферувать съ Фр. Смолькою и Земляковскимъ. Редакція „Нов. Пролома“ вновь обаявляеся доказати, что кн. Романъ Чартгорийскій отгѣдавши першій разъ Кулѣша принявъ ему 12 бутилокъ рустеру а кн. Пузына вѣйшовши въ хату Кулѣша першимъ словомъ перепросивъ его, что „dostatecznie nie włada ruskim językiem“. Редакція „Нов. Пролома“ мае въ рукахъ рукопись Кулѣша „Литературный универсалъ“, текетъ просѣбъ Кулѣша до ц. к. наместництва о концесію на друкарню и письмо Кулѣша до Смольки.

Мы не сумнѣваемося, что все подані въ „Варш. Дневнику“ и въ „Нов. Проломѣ“ факты суть правдивѣ. Бо коли редакція „Нов. Пролома“ обаявляеся доказати, что кн. Чартгорийскій давъ Кулѣшеви 12 бутилокъ рустеру, то все жъ мусимо вѣрити, что се бувъ рустеръ не шампанъ. Рѣвножъ мусимо вѣрити, что редакція мае листъ Кулѣша до Смольки, котрый Кулѣшь нѣсъ на почту и на дорогахъ загубивъ, а п. редакторъ „Нов. Пролома“ идучи слѣдъ въ слѣдъ за Кулѣшемъ знайшовъ; бо чтобы п. Смолька приславъ ред. „Нов. Прол.“ листъ Кулѣша до можливомо ужитку — о томъ сумнѣваемося. Рѣвножъ вѣriamo у все прочіи факты, якіи — поминувши способъ, въ якій дѣйшли до публичной вѣдомости, бо понятие о „чествѣмъ и моральномъ“ не може бути у всехъ людей однаке, — мають для насъ посередну важность, — кажемо посередну, бо по рѣшучѣмъ зорваню Кулѣша съ Ляхами безпосередной важности для насъ не мають; влаощагна Кулѣшева дѣяльнѣсть въ Галичинѣ была подобна до того стовпа пороку на улиці, збитого вихромъ, що покрутится и пропавъ безслѣдно.

Але не въ томъ дѣло, не въ томъ причина нынѣшной нашей бесѣды про Кулѣша и про „Нов. Проломъ“, съ котрымъ, якъ нашій читателѣ добре знаютъ, мы дуже рѣдко и дуже нерадо розправляемося. Нынѣ мы мусѣли отговатисъ, бо „Нов. Проломъ“ въ статіи про Кулѣша выступивъ съ тенденційными и злобными инвективами противъ „народовцевъ или украинцевъ“, противъ „Просвѣты“ и пр. Кулѣша зробавъ онъ нашимъ „пророкомъ“, а цѣлу его „несостоящуюся затѣю“ кладае въ связь съ „народовцами“, котрыхъ „головы“ держали конвенціи съ Кулѣшемъ въ его хатѣ... Зъ цѣлои статіи пробивався вовсѣмъ выразно, что „затѣи“ Кулѣша выкрывався только для того, чтобы безсовѣстно оклеветати, обметати гравею Русинѣвъ, котрі, якъ вже въ горѣ скавано, першѣ выступили съ рѣшучимъ засудомъ Кулѣша въ своихъ органахъ и отреклися всехъ беззаконныхъ его путей и дѣлъ! Якъ въ початкахъ 1860-тыхъ роковъ „Слово“ перше печатало стихи Кулѣша фонетично (гл. ч. 2. „Слово“ въ 1862 р.), якъ тогда не кто иншіи пѣсавъ „оду“ до Кулѣша, якъ той, кто минувшого

року написав "оду" до Соборного, — так і в 1882 році не кто інший пив у Кульша рустері ки. Чарторийського, не кто інший конферував з Кульшем і доконферував до того, що Кульшев пляни, листи і рукописи забігли до редакції "Нов. Пролома". Если як "голови українців" конферували з Кульшем, то нехай редакція "Нов. Пролома" зробить ласку і скаже, котра то "голова" занесла в Кулишев листи і рукописи?!

Тенденція "Нов. Пролома" занадто ясна і видима. В ложинок представлено відношення наших до Кульша в 1882 р. дійшовши до апогея — сказавши лагідно — влобы. Все прець памятають дуже добре то, що діялось перед двома роками, памятають статі "Діла", "Зеркала", "Зорь" і др. Але що то шкодить забавитись в клевету і денунціацію? — Semper aliquid haeret!

И спытаймо, на що властиво все то обчислене? Яка ціль народна, яке добро народне має на оць? Бєть очевидна ціль: розвєднати руску интеллигентну суспільность, творити і побдбурювати против себе партію. — руйнувати тов діло, котре бєть кьлькох лєть стаєся що равь крвншымъ — а все то хїба для якихь матеріалістичныхь видьв...

Во истину, бєвеконне лекше усмалити сьврчисту сенсациу але при томь і неурчисту денунціацію на "народовцев", нїжже написати одну розумну і основну статію з живенныхь нашихь діль народныхь, котра вєнтузіа мувала бы всехь Русиньв до спільного неустрашимого ділана на нивь народной для добра руского народа!...

Sapienti sat.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНІЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) На другій день с. е. 25 н. с. сьчня говорив вь оборонь внесеня меншости комісія пос. Беръ. Онь полемизує сь Гогенвартомъ і застерігася противь підозріню, будьто бы унормоване языка державного було результатомь політики побдбурюваня однои народности противь другои. Дръ Ригеръ підносить, що внесенє языков робить таке враженє, якь бы мало замьрв выкликати занекоосне середь людности. Бєсєдникъ звєртаєся противь компетенції рады державной і полемизує сь Томащукъмъ і Лянбахеръмъ. Мова нїмеца має фактичну перевагу вь Австрії, где нема одностайного языка, бо органы державні говорять до обывательв такимъ языкомъ, якій они розумють. Лєвиць парламенту не ходить зовємь о то, щобь права другихь языковъ були унормовань, бо пропонувано, щобь зь внесеня выканути слова: „сь застереженємь языка нїмецкого ко державного“, а лєвица не хотїла на то пристати. — Австрія мало що завдячує Нїмцамъ, бо она повстала черезь то, що Чехи і Угры поклякали династію на гротъ. — Дальше говоривь внескодатель гр. Вурмбрандъ. Онь заявляє, що мотивований порядокъ дневний далеко неприхильнїше буде прийнятій его сторонництвомъ якь звичайній перєходъ до дневного порядку. Внесенє бєсєдника має на цїли забезпечити рєвноправіє всехь народностей а загарантованє нїмецкой мовї становіща языка державного має на цїли умирити роздражненє Нїмцьв. — Пос. Клямъ доказує, що арт. XIX законьв основныхь не допуская нїякого закона виконуючого, позаякь сей арт. нормує загальній принципъ рєвноправности народностей і сь нимъ мусять числитися такъ законодавство державне якь і краєве. — На засєданю бтбувшомъ вь субботу дня 26 сьчня забірали голосъ лєшь три послы вь оправь языковой. Пос. Рехаверъ заявляє, що внесенє большости комісія не прымає до заострення непорозумїнь межь народностями, але протівно має на цїли ихъ усторонити і сотворити правильній відношеня, щобь вь будучности парламентарна діяльність не стрїчалась на перешкодъ. Питанє языков мусить бути рїшене на основь вольности і рєвности, а внесенє Вурмбранда вказує властваню до сего дорогу. Опєсля забравъ голосъ началнїкь сторонництва молодческого пос. дръ Едваръ Грегрь, а бєсєда его зробила, якь признає цїль преса велике враженє вь палатѣ, Чехи, говоривъ Грегрь, подали вь своємъ часѣ законъ о языкахъ, позаякь сторонництво вїрно конституційне невластиво интерпретувало арт. XIX основныхь законьв, не підносилося однакжє нїколи зь сторины чешки жаданє языка державного. Наколи бы прийато внесенє Вурмбранда, було бы се причиною бтрубногь групованя народностей; а оголошенє языка нїмецкого языкъомъ державнымъ потагнуло бы за собою германіацію. Коли меншббть покликуюєся на Іосифа II і славить его германізаторомъ, то робить ему велику кривду. Щб не удалося сильному абсолютизмови вь часахъ присяжна почиту національного, то надармо хочуть теперь осягнути вь часѣ народного ентузіазму. Нивь Австрія знаходить жєрадо свои мисли вь самій собі, а перероблювати ея на державу нїмецкую було бы для неї небезпечно. Австрія се величавий будинокъ, на

котрий окладаето прехорошї гранаты; а ті гранаты се народности, що знаходять вь великой бдудѣ праву охорону. Не ослабляйте сего переконаня, говоривъ Грегрь до лєвиць, бо черезь те ослабятє правдиве сподученє держави. Сторонництво вїрноконституційне бажало бы придати політичнїхь противникьв своихь і бтзыскати гегемонію, котру утратило для того, що спроневерилось принципю вольности. Чи жє не унормовалисьте, кличе бєсєдникъ правь політичнїхь пєсля аркуша податкового і деревь родовыхь? Чи жє загальне право голосованя не єсть першимъ параграфомъ кожного либерального катехизма? А якъ стоитъ діло сь правомъ товариствъ і згромаждєнь? А дорога економічна, по котрой прямувалисьте, чи не пересилла она слезами вдовь і сиротъ, що за часьв економічного розцєвгь утратили свое майно і добро? Вольности посвятили вы жадобь панованя і вь той оспособь стратилисьте все: вольности і панованє. Коли прїде часъ, що либеральне сторонництво бтграє роллю, але се сторонництво буде складалося зь вншихь мужьв і буде кермуватися иними якь вашь тенденціями. Оно буде складалося зь мужьв всехь народностей, що выберуть своихь охлкомъ: „Рєвній права для всехь!“ — Пос. Магъ навязуючи до бєсєды дра Грегря виражає бажанє, щобь Грегрь не подавав самь вь тї хїбы, котрі самъ гудить. Жалуватися на германіацію вь Австрії значить переняти историчну правду. Бєсєдникъ вказує, якь обходьтєся сь языкомъ державнымъ вь другихь краяхъ, где живуть мїшанї народности і заявляє, що бнъ і его сторонництво знає права народьв що до уживаня своихь языковъ, но противники не хочуть признати, що сь правами народьв вже все зботало вычерпанє і що державї нїчого не лишаєся. — Для 28 л. сьчня забравъ голосъ вь справѣ внесеня языкового пос. Гавзнеръ. Дотеперїшї розпрыви, говоривъ бєсєдникъ, выказали, що большбсть парламенту выказала бєзусловне узанє для нїмецкой мовы, а черезь то бтграє инсинуацію, будьто бы була для Нїмцьвв несправно уособлена. Дискусія выказала дальше, що до принципю либерализму признають рїшучо навть людє, що инакше думаєть, а инакше говорятъ; бо Вурмбрандъ оказавь недавно, що вольность і рєвность вь практичнбмъ житю державнбмъ має лишь взгляду вартбсть. Дальше звєртаєся Гавзнеръ до выведьв бєсєдникьв лєвиць і доказує, що мїмо постановь арт. XIX законьв основныхь нїмецка мова має все таки первенство передь языками другихь народностей вь Австрії. — По промовѣ Гавзнера і с. Кляичъ поставивъ внесенє на замкненє дискусїю, а Шенереръ заждаєть поименоного голосованя, котрого результатъ бувъ такий, що 171 голосьв було за а 169 противь замкненю дискусїю. Отгакъ бтчитавъ президентъ новї внесеня, бтносїчїся до тои справы, а именно внесеня: Наймаєра, Коронїньо, Шенерера і Бльца, зь котрыхъ два першї були достаточнпо потертї. Внесенє, щобь зачати на ново дискусїю, унало 174 голосами противь 168. Бєсєдникъма генеральными выбрано ки. Чарторийского і дра Плєнера. Позаякь послєдній передь замкненємъ дискусїю говоривъ пос. Гавзнеръ противь внесеня Вурмбранда, забравъ теперь слово пос. Плєнеръ. Навязуючи до бтбутыхъ недавно двохъ именныхь голосовань вказує бєсєдникъ на нихъ яко на характеристичну теперїшнїи системи і ситуації політичнїи, котрі спочивають на хлгкихъ основахъ, коли треба прїбгати до именного голосованя, якъ ходять о якусь важнїшю справу. Політика помєрєна завнагурована передь 4-ма роками выкликала внутрїшній розкладъ. Щб єсть языкъ державний, на то не треба нїякой дефиниції, бо се кождей знає. Вь Галичїнѣ єсть урядовимъ языкомъ языкъ польскій і тому Поляки можуть легко собѣ представити, чимъ має бути урядовий языкъ нїмецкій вь державѣ. Борба мєжннародна вь Чехяхъ выбухла наслєдкомъ розпорядженя языкового новою поломьєнєю. Внесенє Вурмбранда бажає ратувати останки єднїства і характера нїмецкого. Арт. XIX говорить лишь о рєвноправности народностей мєжь собою, а не дотыкає відношенє державы до народностей. Рада державна єсть по думцѣ бєсєдника компетентна рїшити се пытанє і справа ся не може бути лишена власти виконуючой. На томъ закончєно дебати дня 28 сьчня. — На другій день бтповьдавъ пос. Чарторийскїй Плєнерови, котрий пытанє языка державного представляє пытанємъ власти і бажає усторонєня роздору мєжн народностями верховнымъ нїмецкою елементу. Внесенє Вурмбранда протівитос арт. XIX. осн. законьв і многимъ другимъ законамъ державнымъ і краєвымъ. Зь спільности цивилизації Нїмцьвв і Славянъ, на котру поклякувавъ пос. Томащукъ не выплыває ще конечность нїмецкой мовы. Бєсєдникъ єсть за мотивованымъ порядкомъ дневнымъ Грохольского. — Справоздавєць меншости комісія пос. дръ Штурмъ полемизує сь замьтатами, будьтобы внесенє Вурмбранда мало служити средствомъ агитаційнымъ при выборахъ, і доказує, що рада державна має право выдати законъ виконуючїй до XIX. арт. зак. осн. Бєсєдникъ полемизує сь Ригеромъ, Грегромъ і Гавзнеромъ і виражає сожалєньє, що правительство не объявило вь той справѣ свои гадки, і заявляє, що нїмецкій языкъ державний выдє вь будучности побддно. — На кьнци говоривъ референтъ большости комісія пос. Мадейскїй. Онь заперече компетенцію рады державной, критикуює дефиницію языка державного і выводитъ, що кождей языкъ вь Австрії єсть вь принципї языкъомъ державнымъ. Пытаня мєжннароднїи могли бы вь радѣ державной бути по-

лагодженї лишь одностороно або значною большбстю голосьв, а на се не може рахувати нїякє зь предложєнїемъ внесенємъ. — По закончєню дискусїю прїотушила палата до голосованя, котрого результатъ бувъ такий, що анѣ внесенє Вурмбранда, анѣ нїякє посєреднє внесенє не получило абсолютичного большбсти голосьв. Девять членьв палаты а мєжн ними министры вдержались бтз голосованя.

(Конференція угорского сторонництва либерального) згодилася на предложєнє Тиссы, щобь законъ о мїшаныхъ супружєствахъ усунути зь дневного порядку і завєзвати правительство, щобь для порїшеня сєи справы предложило бтповьдний проектъ до закона. — Тисса заявляє прїтбмъ случайности, що его послєднє подорожє до Вьднєя бтносїлася вь першбмъ радѣ до пытаня хорватского, прї томъ однакжє здаєть Тисса справу що до мїшаныхъ супружєствъ. Твєрдженє будьтобы бнъ не мавъ довѣрїя у короны, єсть бєзосновне, позаякь президентъ министрбвв получивъ вь томъ бтношеню успокояющї утвєрєнє.

ЗАГРАНИЦЯ.

Англія. Вь короткбмъ часѣ зберєся знову англїйской парламентъ, а министертво бтбуває теперь правильно наряды надь справами, що мають прїйти подь бтбладу. Одною зь набогловнїшихь справъ, що маються розбїрати вь парламентѣ, має бути справа выборовъ вь розширенє права выборчого на людєй менше заможныхъ, котрі доси не мали сего права. О сколько можна судити зь бєсєды, выголошеныхъ сими дьями прїрбжнхъ случаяхъ, то надходьча сєсія парламентарна буде немало тяжка для правительства. Здаєся, що министертво буде мусьло такожъ взяти справу зь сего поступованя вь справѣ суданской, що ему немало нарббтъ клопоту, позаякь вже теперь загальне мнєньє народу єсть дуже противъ него задля его выждающего становїща вь сьї справѣ. Майже все журналы доказують, що такъ бзнє вмїшаньє англїйского правительства вь справу суданскую не доведе до жадныхь добрыхъ наслєдковъ а по крайнбй мѣрѣ буде коштувати много жертвъ. Самъ Гордонъ не вѣрїтъ вь добрый усѣхъ и выбираючися до Егїпту мавъ сказати: „Я їду, щобь бттати собацѣ хвбсть; але не моя буде вина, коли бнъ знову вьруєтє; і тому не порадує.“ То значить другими словами, каже „P. M. Gazette“, що бнъ їде до Африки, щобь бтглушити Суданъ, що черезь 60 лєть належавъ до Егїпту; але коли ему приказано поличити вхбдну часть сего краю своей судьбѣ, то бнъ робить се противъ сего переконаня. По Лондонѣ розбїшлася поголовка, що правительство постановило уоружити 10.000 войска і прїготовити бтповьднє число кораблєвъ, щобь бути прїготованымъ на всяку потребу вь Егїптѣ. — Вь Лондонѣ перебуває теперь депутация бєсєровъ зь Трансвалской рєпублики, котра угоджєся сь англїйскимъ правительствомъ о розмєженє границь і заведенє вользовъ неї торговельного гостинця. — Вицєкороль Ирландїи закававъ зборы народнои лиги, що мали бтбутися вь Паркѣ слѣдуючого четвєрга такъ само закававъ такожъ зборы оранжїстбвв. — Вь мѣсточку Деррибегъ бтбулося заукопнє богослужєня за О'Донелля, котрого страчено за убїєство зрадника Керєя. На богослужєнє явилося дуже багато сєлянъ, котрї по богослужєню понесли на кладовищє домовичну пєзложил єи вь родиннбмъ грббѣ О'Донелльв. По сьї церемонїи зложили сєляне 35 фунт. штерл. на памятникъ для страченого і постановили подякувати письменно прїятельямъ О'Донелля вь Америкѣ і Викторови Гигу, що подчасъ процесу вставляєся за убїєцю.

Туречина. Сїоръ мєжн Портоу а патриарху ще не полагодженї і здаєся, що не заравъ прїде до згоды. Здавалося, що султанъ готовъ же полагодитися, бо хотѣвъ подобно якъ его попередники підписати патриарсѣ беретъ зачевняючїй ему все прївїлїє і бтославъ цѣлу справу до Порты, щобь она єи се разъ добре розбрала. Здаєся, що большбсть министрбвв єсть за тымъ, щобь лозбтати при теперїшнбй політицѣ і не признати патриарсѣ жадныхь прївїлїєвъ. — Христїанскїй житєлѣ Крєтѣ выслал до Порты телеграму, вь котрой кажуць, що поступованє Порты дуже ихъ врзало і що они мїмо дїяносї патриархи все уважають его головною і заштитникомъ церкви і грєцкого народу. — Немало клопоту робить Поргѣ вѣсти зь Судану. Вь министрбввѣ бтбулося вже кьлька нарядъ і постановлено выслати до державь окружнїкь, щобь звернути увагу ихъ на положєнє вь Суданѣ і Егїптѣ і запротєстувати противь всякой змѣны вь управѣ сїхъ краївъ бєзъ дозволеня Порты. Дальше постановила рада министрбвв выслати ноту до кєдїва, щобь не важився розпоряджуватися хочь бы лишь частю Судану бєзъ дозволеня султана. Турецкіе газеты доносять, що министръ войнїи постановивъ выслати до Дждєдхъ войско, бо якєася тамъ ворохобїє арабскихъ племенъ, котрыхъ посланники лженорока легко можуть збунтувати. — До англїйскихь газетъ доносять зь Константинополя, що Россїя напирєе на Туречину, щобь заплатила останокъ сумы за бтшкодованє войнїи. Пбслєя угоды повинна Туречина що року платити по 350.000 фунт. штерл. Першу рату мала она заплатити ще 31 грудня м. р. Тымъ часомъ заплатила она лишь одну третю царшю рату, а Россїя жадєе, щобь она заплатила ще і рєшту готьвою. Порта зновъ выслала ноту до сєрбского правительства сь выговоромъ, що Сєрбїя не держує оплаты за вывандрувавшихъ магометанскихь властїтєлєвъ землѣ.

Швєція. Процєсъ норвегскихъ министрбвв вь короткбмъ часѣ вже скбчїтося. Швєдскїй король выдєждє до Христїанїи, щобь тамъ бути подчасъ засуду министрбвв. Того сподїванося вь Норвегїи ажє давно. Щобь отже тому перешкодити, выслано передь чотырнацять дьями грєздєцьє письмо до короля, вь котрымъ оказано, що сєйчасъ его застрѣлять, якъ лишь бтжажєся прїїхати до Норвегїи. Полиція почала слѣдити за авторомъ сего письма і бткрыла, що авторомъ сего письма єсть швєць повернувшїй недавно зь Америки, котрий скбвѣ недалеко мѣста Драмменъ. Швєць увязнено і бтоставлено до Христїанїи. Здаєся, що письмо се выслано бдудь зь волѣ тайного политичного товариства. Чи такъ дїйствно було, покаже слѣдство.

НОВИНКИ.

— Прїгадуємо, що вь субботу дня 21 сьчня (2 лютого) с. р. бтбудєся о год. 9-тої рано вь Успенской церкви заходьмъ выдвїництва „Дїла“ поманяльнє богослужєнє за упкой души бл. п. Володимира Барвїньского, на котрє всехъ почитатєлєвъ заслугъ покбйного запрошусєя.

— Позавчера прїбито єдїтї на будынку банку сєлянського о 5 годїнїхъ по полуднїи. На кьбє банку прїбито єдїктъ того самого дня (вѣвторокъ) зь рана.

— Зь Березаньв доносять намъ: Вечеръ вь корїсть рускои Бурмы вь Березаняхъ заповьдженїй на 17 (29) сьчня с. р. бтбуєся подь кождымъ взглядомъ прехорошо. Гостѣ зббралося численно і забавлялося охочо до 6 год. рано. Доходу выплнуло около 400 зр. Подрбности донєсемо познїше.

— Єзуитко педагогя. Ко. Генрикъ Яцковскїй, провинціалъ Єзуитбвв оголушє, що зь многихъ причинъ задумєе перенєсти конвїктъ тернопольскїй вь мѣсце догбднє, а именно до закуцїеної вже маєстности Баньковичъ коло Хирова. Задля недостатчѣ фондбвв бтбєртасєя ко. провинціалъ до цїлои суспільности (конечно до польскои, бо руска чєй же не буде підмогати Єзуитбвв!) сь просьбю о добровольнїй датки, удѣлы спбвфундаторскїи выносїяць по 1.000 зр. і фундації стипєндїї по 3.000, 6.000 і 12.000 зр. Якъ бачимо, патры Єзуиты вь послєднїхъ часахъ богато научилися, навть у насъ вь Галичїнѣ, і задумали свое педагогичнє предпрїємство пустити на акцію! Во прець тѣ „удѣлы спбвфундаторскїи“ по 1000 зр. не суть нїчымъ иншимъ, якъ только акціями, бтз котрыхъ акціонерамъ вь мѣру взросту конвїкту буде ити не только добрый процентъ, але — надѣятисъ — і грубѣ змыки. Во предпрїємство єсть заложєнє сь цѣлою єзуитскою рафнерїєю на зыскъ і старасєя дбїти до тои цїли звичайнымъ у тыхъ патрбвв способомъ — підхлбблованємъ найбнжншымъ выстанкамъ людскои натуры. Во отъ якими рожевыми красками малое ко. провинціалъ будущї педагогичнїй благодати задуманого конвїкту. „Вь закладѣ томъ загадуємо помѣстити сь часомъ конвїктъ тернопольскїй і отворити заравомъ другїй конвїктъ для молодѣжи менше заможнои... Гдєякї особи, щиро спїраючї нашъ намѣръ, высказували обаву, чи сполученє двохъ конвїктбвв вь однбмъ закладѣ не покаже некортнстого впливу на згуду помѣжь молодежю, що масєя вь нїмъ выховувати. Але не звѣжаючи на те, що вь подббный способъ урядженїй закладъ вь Фельдкїрхѣ, стоячїй подь зарядомъ нашего закона, выдєе дуже добры наслєдки, надбємося на Г. Бога, що протівно, тымъ способомъ мѣжь обома конвїктами розбудитєся благороднє суобрїцтво, котрє спасєнно вплине такъ само на поступъ вь наукахъ, якъ на повєдєнє ученикбвв, тымъ большє, що ученики обохъ бтдѣлбвв будуть здыбуватисъ только вь клєсахъ і вь кбстєлѣ. Надбємося, що прї бтповьднбмъ проваждєню дбїдємо до того, щобь молодѣжь завчасу научилася належно розумѣти рбжнїцу, яку вь соціалнбмъ положєнню вытворює большїй або меншїй маєтокъ.“ На такихъ то основахъ задумали хитрї патры пострити свою педагогичну будову! Все те, що нивь становїть підвалину педагогїи: щббъ молодѣжь выховувати только на основь рєвности, вїювати вь ню сильнє переконанє, що не маєтокъ, але личнї заслуги становлять нивь вартбсть човбвѣя, якъ найстараннїше выпбловати зь молодыхъ сєрць почутє рбжнїцѣ уродженї і маєтку, зь котрого опбсла выростає только ненависть вертєвь суспільныхъ взглядомъ катастрофы, — все те патры Єзуиты любьєнько выкидають за пблтъ, а на томѣсь выдубувають зь пбтмы забуты давно закнєны засаду, котру нивншна педагогїя і многї оумнї доувѣды показали яко крайнє шкбдливу і небезпечну. Чи Христосъ, котрий умеръ на крєстѣ за свою науку о рєвности всехъ людєй, признаєсь бы до тои доктрини, котру подѣ его именємъ голосятъ нивншї патры Єзуиты?

— Загальній зббрь членбвв руского товариства педагогичного бтбудєся завтра т. е. 1 л. лютого о 4 год. по полуднїи вь „Народнбмъ Домѣ“, Прїгадуючи Ви. членамъ товариства часъ збору спбдѣвасємося, що возьмутъ вь нїмъ якъ найбчисленнїшу участь.

— Цєсаръ удѣляє зь своихъ прїватныхъ фондбвв громадамъ Пугачивъ вь городцкомъ повѣтѣ і громадамъ Бѣлоголова, Бзєвица і Одѣвѣ вь золочѣвскомъ повѣтѣ, потерѣвшымъ минушого року бтз градобнты, по 100 зр. запомоги.

— Намѣстникъ перєсѣл ветеринарѣвв вѣтовьныхъ: Кароля Мїру зь Бялои до Снятына, Едм.

Сохацкого зъ Бродівъ до Равы, и Дионизія Гарасимовича зъ Равы до Бродівъ.

Знову одно убійство въ Відни, вправдѣ не такъ великихъ розмѣровъ якъ попередній и безъ всякихъ знаменъ политичныхъ, але не менше страшне и вражуще на великій розстрѣй и оумне положене суопблности по великихъ мѣстахъ, кола навѣтъ родиній звязи не въ силѣ удержати людей бѣтъ такъ страшныхъ проступковъ. Новымъ убійцею есть отецъ, що забивъ власного сына по той лиш одной причинѣ, що сынъ бувъ для него тягаремъ и перешкодою въ бурлацкомъ житю. Убійца называеся Шаффець и есть коваль окованъ челядникомъ. По смерти своия жѣнки, котра удержувала цѣлу родину, отдавъ она бувъ оной дѣти 13-лѣтню дѣвчину и 5-лѣтнього хлопца до чужахъ людей, обѣцяючи за нихъ платити. Не додержючи однакожъ угоды, мусѣвъ бувъ дѣти отобрати и удержувати ихъ при собѣ. Настала велика нужда; Шаффець не хотѣвъ робити, путився на жевры и розився страшно. Донка утекла бѣтъ него до якихъ своихъ а малый хлопчина мусѣвъ ходити съ батькомъ на жевры. Вечеромъ 26 с. м. вернувъ онъ до одного куца, де часто перебувавъ, выльзъ на подѣ надъ стайнею и вытягнувъ туды хлопца, котрый — якъ бы передчувавъ, що его чекае, — ставъ плакати и не хотѣвъ ити. Якъ були на подѣ, схопивъ Шаффець хлопца и острымъ ножемъ отрѣзавъ ему майже зовсѣмъ голову а потому накрывъ соломомо а самъ пошовъ дальше нити. Два днѣ блукавъ онъ по улицяхъ мѣста и рожныхъ шинкахъ а потому ставово самъ передъ полицію.

— „Tribüne“ перестала вже выходити — якъ каже въ отовѣ до своихъ предлатниковъ — задля рожныхъ непредвидженыхъ обставинъ, а въ дѣйности задля недостатчи предлатниковъ. Веѣмъ ей предлатникамъ буде высылатися „Politik“ на цѣлый часть предлаты.

— Ц. и. краева рада шибельна именовала Илію Кравчишина дѣйственнымъ учителемъ етат. школы въ Мостискахъ, Николая Боднара дѣйст. учителемъ етат. школы въ Хотинци; Дмитра Юсипанку дѣйственнымъ учителемъ управляющимъ филиальною школою въ Флоринцѣ а Петра Сподара управителемъ школы етатово въ Тартаковѣ.

— Цѣсарь австрійскій бавивъ кѣлька днѣвъ въ Монахиумѣ, столицѣ баварской. Дня 28 сѣчня отѣхавъ цѣсарь до Вѣдны.

— Зъ причинъ частыхъ уличныхъ скандалѣвъ, а такожъ множачихъ ся въ застрашующей прогресіи убійствъ и рабѣвничихъ нападѣвъ у Вѣднѣ, рѣшило правительство побольшити сторожу безопасности въ столицѣ монархій.

— Археологичне товариство въ Атеныхъ задумало въ затоцѣ Саламинской зарядити пошукуваня на днѣ моромомъ за останками потопленой величезной флоты перской въ битвѣ подѣ Саламиною въ р. 483 передъ Христомъ.

— На Угорчинѣ, якъ звѣстно, належать поединки такожъ до парламентныхъ доказѣвъ. Сими днями зновъ одинъ посолъ сойму пештеньского, Ола, стававъ до поединку на шаблѣ съ наджуланомъ мѣста Бад, Янковичемъ. Янковичъ легко раниленъ.

— Про сумный дая науки и для цѣлого интеллигентного свѣта фактъ донесли телеграмы зъ нѣмецкого университетского мѣста Гетингенъ. Славный астрономъ и одинъ зъ першихъ повагъ въ сучасной наудѣ метеорологій, проф. Клинкер Фуесть, застрѣлился въ своѣй астрономичной обсерваторіи.

— О Илія. Урбанъ, капелянъ въ Гуменци, дек. щирецкого, упокоился сими днями въ 73-томъ роцѣ житя, а въ 43 томъ священства. Вѣчна ему память!

Вѣсти епархіяльны.

Зъ АЕпархій Львовоков.

Декреты увѣдненія отъ исп. конк. получили оо. 1) Теоф. Задорецкій, кап. въ Выпискахъ; 2) Илар.

Дешевше нѣжъ выданье Петерса!

За 1 зр. 20 кр.
высылаеся 2 туры Валцѣвъ, 2 Мазуры, 2 Кадриль, 1 Коломыйокъ, 2 Польки и 1 Полонезъ або Маршъ на фортепьянъ

разомъ 10 зошитѣвъ танцѣвъ
любимыхъ композиторѣвъ якъ: Штраусъ, Тимольскій, Мадуровичъ, Эрнестъ, Тыцъ, Раковецкій, Пангансъ и т. д. а

за 2 зр. а. в.
подѣбне чело, отже

20 зошитѣвъ танцѣвъ.
Высылаеся такожъ (1—6)

за 2 зр. 10 утворѣвъ салоновыхъ
Кеослера, Кароля гр. Залуцкого, Гуевича и т. д.

Адресъ:
Складъ и вышожичальня нуть Губриновича & Шмидта
подѣ зарядомъ
Кароля Вильда
во Львовѣ ул. Академична ч. 3.

Н. В. Кто замовляе повѣстий ноты, зводять доставити якъ масъ зъ оглошуванихъ въ минушомъ роцѣ, чтобы не получивъ которого зъ таинѣвъ другій разъ.
Тамъ суть такожъ на складѣ: **Наиновѣйшій оперетки и танцѣ на мясницѣ 1884.** Каталогъ даромъ.

(1—6) **ч. 3 ул. Академична ч. 3.**

Руденскій, пар. въ Побережи; 3) Алеко. Левичкій, пар. въ Ольховци; 4) Максимъ. Крушельницкій, пар. въ Назбрнѣ; 5) Емил. Вѣлецкій, пар. въ Вороцевѣ; 6) Володим. Климовичъ, кап. въ Скопѣвцѣ; 7) Ник. Рыбакъ пар. въ Шумлянахъ; 8) Іоанъ Юркевичъ пар. въ Германовѣ.
Совѣтниками консисторскими съ отлѣчиами крылошанскими именованъ оо.: дрѣ Омелянъ Огоновскій и Богданъ Пюрко, духовникъ семин. дух. у Вѣднѣ.

Сотрудничтво приватне въ Бѣломъ Камени получаеъ о. Теоф. Боярскій, священникъ зъ холмокой епархій.

Ц. к. надпрокураторія держ. затвердила при карномъ заведеню для женщинъ т. зв. Маріи Магдалены во Львовѣ, крыл. о. Андрея Вѣлецкого.

Завѣзванный до канон. институци о. Петро Сосенко на Плауцу велику, дек. бережаньского.

Ординарлятскимъ шкѣльнымъ комиссаремъ для гимназій, школы реальной, семинарій учительскихъ и шкѣлъ въ карныхъ заведеняхъ во Львовѣ именованъ на мѣсто бл. п. крыл. Володислава Бачиньского — крыл. о. І. Величко.

Введенъ. 1) о. Никита. Хоркавий въ завѣдательство Милошовичъ, дек. щирецкого; 2) о. Вяикент. Кузыкъ въ завѣдательство ех сургендо парохіи Вѣлобожницѣ.

Каноничну институцию получилъ о. Іоанъ Кучиньскій на пар. Париче, дек. надбѣрянского.

Куренда (ч. 9.221) зъ 28 сѣчня 1884 постановляе, що увѣдненя отъ испыту конкурсового мають важность на 6 лѣтъ, если получившій декретъ увѣдненя не получилъ институцию на посаду пароха або капеляна; если же получивъ институцию, то важность декрета заразъ гасне и убѣгатель о ишу душпаствыроку посаду муситъ постаратися о нове увѣдненье.

Переписка Редакци и Администраци.

Всч. П. Д. въ Половцягъ. Зъ присланныхъ грошей записано 4 зр. за р. 1883 а 4 зр. на 1884 р. — Всч. П. П. въ Мажнѣвци. Д. 30 надолста получили мы на „Дѣло“ 8 зр., для „Просвѣты“ 2 зр., а 23 сѣчня знову 4 зр.; такъ заплачено до кѣнця 1883 р. — Всч. П. М. Д. въ Новосѣлкахъ. За роць 1883 прийде ще 4 зр. за 3 тій четверть-роць. — Всч. І. Л. въ Гуцавкагъ. „Дѣло“ съ „Библи. повѣстей“ коштуе четверть-роцью 4 зр.; початокъ повѣсти вышлемо и просимо ще 1 зр. прислати. — Всч. М. К. въ Нагачевѣ, и Всч. В. С. въ Кам. нов. „Дѣло“ коштуе четверть-роцью 3 зр.; просимо отже ще 1 зр. прислати. — Всч. М. П. въ Рожнятовѣ. За роць 1883 прийде намъ ще 1 зр. — Всч. А. О. въ Высокы. Заплачено до 3 грудня 1883. — Всч. Ю. С. въ Кулаковцягъ. Заплачено до 31 грудня 1883. — Всч. К. Я. въ Лѣлѣй. Получилисьмо 28 зр. 25 кр. на „Дѣло“ „Батьковщину“, „Господаря“, „Правотаря“ и для „Просвѣты“. — Всч. И. Ш. въ Млыуци. До 31 марта прийде ще 2 зр. — Всч. І. Б. въ Бавровет. Зъ присланныхъ 18 зр. записали мы на 1883 роць 5 зр., а на 1884 роць 12 зр., а 1 зр. лишаеся до Вашой розпорядимости. — Всч. Л. К. въ Мистковичагъ. Мы высылали „Дѣло“ безъ перервы, завинила почта въ Самборѣ, днею высылаемо въ друге и вносимо жалобу до дирекци почтъ.

Дрѣ Л. Лубинскій

адвокатъ краевый

ВЪ СТАНИСЛАВОВѢ

перенѣсь свое бюро

до дому при улицѣ Казимировской (колись Брукована звана) ч. 40 въ Станиславовѣ. (4—4)

„СТАТУТЪ ЧИТАЛНѢ“
вразѣ съ

подаемъ до ц. к. Намѣстничтва
выдало товариство „Просвѣта“ и продае по слѣдующихъ цѣнахъ: 5 примѣрниковъ Статутовъ и 1 примѣрн. подана до ц. к. Намѣстничтва (безъ пересылки почт.) 20 кр.
Товариство „Просвѣта“
ул. Скарѣвска ч. 2.

ПОХОДЪ СОБЕСКОГО
пѣдл. Вѣдѣнь р. 1683.
Написавъ Стефанъ Качала.
Цѣна 20 кр.
Дѣстати можна въ администраци Дѣла.

Наибольшій складъ нотъ
до граня и до спѣву
НА ПРОДАЖЬ И ДО ПОЖИЧАНЯ
НАЙСВѢЖѢЙШИ НОВОСТИ
въ Читальни
ГУБРИНОВИЧА и ШМИДТА
подѣ зарядомъ
К. ВИЛЬДА
во Львовѣ,
улиця Академична ч. 3.
1--?

КОВЗАРЬ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Книжочка І.
Выбѣръ найкрасшихъ поезій Шевченковыхъ для молодежи руской (сторѣвъ 96) съ портретомъ поэта и вступнымъ словомъ.
Одинъ примѣрникъ зброшурованный коштуе 30 кр. (съ почт. пересылкою 35 кр.) — оправленный въ полотно 40 кр. (съ почт. перес. 45 кр.)
Кто купуе наразѣ 9 прим. за готовку дѣстаетъ 1 даромъ. Замовляти можна черезъ редакци „Дѣла“, „Зорѣ“, „Батьковщины“ и „Нового Зеркала“.
(26—?)

5 килеві
БОЧѠВКИ ВИНА
поручае
ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯЙСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ
К. Ф. ПОПОВИЧА
ВЪ ТЕРНОПОЛІ

1 бочѣвка Гегеляйского столового .	2 зр. 10 кр.
1 „ Гегеляйского столового лучш. якости 2 зр. 30 кр. и 2 „ 50 „	
1 „ Гегел. стол. ароматичного 3 „ — „	
1 „ Самородного вытравного .	4 „ 30 „
1 „ Ермелеки-Бакаторъ стол.	2 „ — „

Повыше наведеній цѣны розумѣются вразѣ съ бочѣвкою окованую желѣзными обручами и оплечеными портомъ почтовымъ, такъ же благооклонный отбиратель жадныхъ больше коштувъ не носятъ. Куиуючи вина особисто только у продуцентѣвъ ручать за здорові добръ, натуральн и лучшій вина якъ зъ Вершець, и проситъ о ласкавъ замовленя. (13—?)

На вѣдѣнскѣй всесвѣтѣй выставѣ отзвачена 2 медалями поступу за 8 вылитыхъ и выставленыхъ дзвонѣвъ для Votivkirche у Вѣднѣ. — На низшо-австрійскѣй выставѣ промышленной у Вѣднѣ 1880 отзвачена золотымъ медалемъ.

Цѣе кор надворна отливарня дзвонѣвъ и металлу **Петра Гильцера въ Винеръ-Найштадтъ** (Peter Hiltzer in Wr.-Neustadt) (3—24)
поручаеся для замовленъ дзвонѣвъ всякой величины и звучности. За попередъ означеній звукъ або чисто-гармонійный акордъ цѣлого позвону гарантуеся.
Подавѣтъ дзвонѣвъ припестольныхъ. на чотыри голоса гармонійно настроеный, въ одній металевѣй рукоятѣ еполученый, дае повыша фирма за 15 зр. а. в.
Тая отливарня существоуе отъ 1838 року и доси вылила 3620 большыхъ дзвонѣвъ въ вѣзѣ 1,018,450 килогр. — Сплатя такожъ на раты.

МАВРИКІЙ БАЛЛАБАНЪ
во Львовѣ, пляцъ Маріацій ч. 8

Поручае свой богатый складъ полотенеъ, столового бѣла зъ першостепенныхъ фабрикъ такожъ подѣшненихъ машинъ до шитя системы Зингера зъ славныхъ фабрикъ Клеменса Миллера и Зайдель & Найманъ въ Дрезднѣ съ 5-лѣтнюю гваранціею.

Иглы, нитки, бавовна до робленя панчоухъ
(4—4)
по дуже умѣренныхъ цѣнахъ.

Женщина
до заряду дому вдѣвца урядника и до надзору надъ 7-лѣтнюю дитиною. Отъ убѣгающихъ ся wymagaеся:
1. Вѣкъ надъ 40 однакъ низше 50 лѣтъ.
2. Рускій родъ.
3. Середна интеллигенци и господарность.
4. Рекомендация шо до морального поведена.
Зголоситися належитъ на адресу:
А. Заячѣвскій, ц. к. инспекторъ податковый въ Бялѣй.
Заразомъ належитъ означити близшій условія. (2—3)

Въ администраци „Дѣла“ можна дѣстати слѣдующій працѣ бл. п.
Володимира Барвѣньского:
1. **СКОШЕНІЙ ЦВѢТЪ** (выимокъ зъ Галицкихъ образковъ), цѣна 1 зр.
2. **БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ**, образокъ зъ Галицкого житя, цѣна 80 кр.
3. **ОТЧИТЬ ВЪ 100-ЛѢТНІ РОКОВИНЫ ЦѢСАРЯ ЙОСИФА П. 17 (29)** надолста 1880, цѣна 25 кр.
4. **БЕСѢДА ВЫГОДОШЕНА НА НАРОДНОМЪ ВѢЧУ РУСИНОВЪ 18 (30)** надолста 1880 о экономичныхъ справахъ, цѣна 15 кр.
Доходъ зъ першого твору призначае Родина покойника на памятникъ нагробный, зъ дальшихъ же трехъ праць на стипендію им. Володимира Барвѣньского. (10—?)

„МЕРТВІ ДУШѢ“
гумористична повѣсть **Миколая Гоголи** съ портретомъ автора и **Словомъ отъ Выдавничтва** (278 сторѣвъ великой 8-ки).
Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.
Дѣстати можна въ администраци „Дѣла“ и въ книгарни Ставропигійской.

„БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ“
образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣньскъ, стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.
Дѣстати можна въ администраци „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“
повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.
Дѣстати можна въ администраци „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

„ДЫМЪ“
повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.
Дѣстати можна въ администраци „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.